

Guia docent de l'assignatura "Cures Infermeres en Salut Mental"**2020/2021**

Codi: 200728

Crèdits ECTS: 3

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
884 Infermeria	Grau en Infermeria	OB	3	2

Contacte	Utilització d'idiomes
Responsable: De Francisco Prófumo, Seyla sdefrancisco@santpau.cat	Llengua vehicular majoritària: Català
Profesora: De Francisco Prófumo, Seyla sdefrancisco@santpau.cat	Algun grup íntegre en anglès: No
	Algun grup íntegre en català: No
	Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha prerequisits oficials, però és aconsellable haver assolit els coneixements de les assignatures: Bases teòriques d'infermeria, Bases Metodològiques d'infermeria i Ètica i Legislació, Educació per a la Salut i Comunicació Terapèutica.

Contextualització i objectius

Aquesta assignatura forma part del mòdul de formació Ciències de la Infermeria, matèria Infermeria Clínica i està planificada al sisè semestre del grau. Està orientada al grup de població adulta en risc de pèrdua de salut o en situació de malaltia.

Ens trobem en una era de grans avenços tecnològics que aporten formes de vida més evolucionades amb grans repercussions per a la humanitat, entre elles podem anomenar la longevitat de la vida. Tot això implica una gran preocupació per arribar al major grau de benestar de l'individu que gaudeix de salut o pateix una malaltia ja sigui física o mental. Hem de tenir en compte la concepció de malaltia psiquiàtrica que al llarg dels segles ha estat condemnada per la societat, i en l'actualitat continuen existint perjudicis entorn al malalt psiquiàtric.

Tant els malalts ingressats a l'hospital com els que acudeixen als serveis d'atenció primària, presenten una elevada prevalença de depressió, psicosis, trastorns d'ansietat, síndromes confusionals, de drogodependències i de trastorns de personalitat. Aquestes problemàtiques psiquiàtriques poden generar importants dificultats pel que fa a les relacions entre els malalts i els professionals de la salut.

Per tant, considerem necessari que l'estudiant gràcies als conceptes d'aquesta unitat temàtica sigui capaç de veure al malalt psiquiàtric com un malalt més i, per tant, col·labori en la seva reinserció com a persona que té unes necessitats ben determinades dins la nostra societat.

El propòsit d'aquesta assignatura és que l'estudiant adquireixi els coneixements bàsics que li permetin establir mesures de protecció i foment de la salut mental als individus o grups, detectar la potencial aparició dels trastorns psíquics en els individus i, prestar les cures d'infermeria adients.

Els objectius d'aprenentatge de l'assignatura són:

1. Promoure la salut mental dels usuaris de la sanitat.
2. Identificar les malalties psiquiàtriques més freqüents i les seves possibles relacions amb situacions problemàtiques a nivell biopsicosociocultural.
3. Desenvolupar actituds i conductes terapèutiques, davant de persones que pateixen malalties psiquiàtriques.
4. Aplicar els coneixements adquirits en les cures infermeres.

Competències i resultats d'aprenentatge

Competència	Resultats d'aprenentatge
CE.1. Prestar una atenció sanitària tècnica i professional adequada a les necessitats de salut de les persones que atenen, d'acord amb l'estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen en les normes legals i deontològiques aplicables.	CE1.47. Identificar, descriure i analitzar les cures d'infermeria que donen resposta als problemes i les necessitats de salut de les persones, família o grups.
CE.2. Planificar i prestar cures infermera dirigides a les persones, família o grups, orientats als resultats de salut avaluant el seu impacte, a través de guies de pràctica clínica i assistencial que descriuen els processos pels què es diagnostica, tracta o cuida un problema de salut.	CE2.2. Planificar, cures infermeres dirigides a les persones, família o grups.
CE5. Dissenyar sistemes de cures dirigits a les persones, família o grups, avaluant els seu impacte i establint les modificacions oportunes.	CE5.12. Planificar de forma individualitzada cures d'infermeria per cada etapa del cicle vital.
CE6. Basar les intervencions infermera en l'evidència científica i en els mitjans disponibles.	CE6.16. Identificar guies de pràctica clínica específica per cada etapa del cicle vital.
CE7. Demostrar que comprèn sense perjudici a les persones, considerant els seus aspectes físics, psicològics i socials, com individus autònoms i independents, assegurant el respecte a les seves opinions, creences i valors, garantint el dret a la intimitat, a través de la confidencialitat i el secret professional.	CE7.32. Indicar les intervencions necessàries per mostrar comprensió i respecte cap a la persona com individu autònom e independent.

CE9. Fomentar estils de vida saludable, l'autocura, donant suport al manteniment de conductes preventives i terapèutiques.	CE9.6. Seleccionar els aspectes bàsics relacionats amb l'estil de vida saludable, autocura i activitats preventives i terapèutiques en relació a les necessitats de salut, dirigint les accions tant a la persona com a les famílies i/o cuidadors responsables.
CT3. Identificar, analitzar i prendre l'opció resolutiva més adequada per donar resposta als problemes de l'àmbit professional, de forma eficaç i eficient.	CT3. Identifica, analitza i pren la decisió més adequada per la resolució de problemes.
CG3. Respectar la diversitat i pluralitat d'idees, persones i situacions.	CG3. Respectar les opinions, creences i valors del pacient i garanteix el dret a la intimitat, a través de la confidencialitat i el secret professional.

Continguts

MÒDUL 1. Infermeria i Salut Mental: Conceptes generals

Tema 1. Evolució històrica de la Psiquiatria.

Concepte de malaltia psiquiàtrica al llarg de la Història. Naixement de la disciplina de la infermera psiquiàtrica.

Tema 2. Models d'assistència psiquiàtrica i salut mental.

Concepte de salut mental i malaltia psiquiàtrica. Models conceptuals d'assistència. Incidència de la infermeria en el seu tractament. Diagnòstics mèdics i diagnòstics d'infermeria.

Tema 3. Situació actual de l'assistència psiquiàtrica en el nostre país.

Pla d'assistència psiquiàtrica de l'OMS. Pla de reforma psiquiàtrica a Catalunya.

Tema 4. Infermeria psiquiàtrica.

Concepte d'infermeria psiquiàtrica. Cures d'infermeria en psiquiatria.

Tema 5. Paper de la infermeria en les malalties psiquiàtriques.

Comunicació. Comunicació terapèutica.

Tema 6. Valoració en infermeria psiquiàtrica

Recollida de dades. Entrevista. Concepte de límit. Característiques dels límits. Aplicació dels límits. Avaluació.

Tema 7. Urgències de Psiquiatria

Conducta agressiva: Concepte i generalitats. Alteració de les necessitats. Principals diagnòstics d'infermeria associats a la conducta agressiva. Intervenció d'infermeria.

Conducta suïcida: Concepte i generalitat. Alteracions de les necessitats. Principals diagnòstics d'infermeria associats a la conducta suïcida. Intervenció d'infermeria.

Crisis de pànic: Concepte i generalitat. Alteracions de les necessitats. Principals diagnòstics d'infermeria associats a les crisis de pànic. Intervenció d'infermeria.

MÒDUL 2 Infermeria clínica de l'adult amb malalties mentals: Problemes específics de salut mental.

Tema 8. Introducció.

Classificació en psiquiatria. Definició dels signes i símptomes psiquiàtrics típics (semiologia)

Tema 9. Atenció d'infermeria en els trastorns psiquiàtrics orgànics.

Concepte i generalitat. Alteració de les necessitats.
Principals diagnòstics d'infermeria associats a trastorns psiquiàtrics orgànics.
Intervenció d'infermeria.

Tema 10. Atenció d'infermeria en les psicosis (funcionals).

Concepte i generalitat. Alteració de les necessitats.
Principals diagnòstics d'infermeria associats a trastorns psicòtics.
Intervenció d'infermeria. Cas clínic d'esquizofrènia.

Tema 11. Atenció d'infermeria en els trastorns afectius.

Concepte i generalitat. Alteració de les necessitats. Principals diagnòstics d'infermeria associats a trastorns afectius. Intervenció d'infermeria. Cas clínic de trastorn de depressió major i de trastorn maníac depressiu fase maníaca.

Tema 12. Atenció d'infermeria en els trastorns d'ansietat.

Concepte i generalitat. Alteració de necessitats.
Principals diagnòstics d'infermeria associats a trastorns d'ansietat.
Intervenció d'infermeria. Cas clínic d'un trastorn de neurosi histèrica i de TOC.

Tema 13. Atenció d'infermeria en els trastorns de personalitat.

Concepte i generalitat. Alteració de les necessitats.
Principals diagnòstics d'infermeria associats a trastorns de personalitat.
Intervenció d'infermeria.

Tema 14. Atenció d'infermeria en els trastorns de la conducta alimentaria.

Concepte i generalitat. Alteració de les necessitats.
Principals diagnòstics d'infermeria associats a trastorns de personalitat.
Intervenció d'infermeria.

Tema 15. Atenció d'infermeria en les teràpies biològiques.

Teràpies biològiques: psicofàrmacs i teràpia electró-convulsiva.

Metodologia

En aquesta assignatura es proposa diferents activitats basades en metodologies d'aprenentatge actiu centrades en l'estudiant. Així es perfila un plantejament en el qual combinen tècniques didàctiques tradicionals amb altres més actives amb la finalitat de fomentar l'aprenentatge significatiu. En el quadre que hi ha a continuació es mostra la planificació de les activitats dirigides, supervisades i autònomes.

L'estudiant ha d'assistir als laboratoris/seminaris programats abans de realitzar la pràctica clínica en centres assistencials que permeten l'adquisició d'habilitats clíniques mitjançant la manipulació simulada de procediments i tècniques. L'assistència és obligatòria al 100%.

Activitats formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques:	22,50	0,9	CE1.47, CE2.2, CE5.12, CE6.16, CE7.32, CE9.6, CT3, CG3
Tipus: Supervisades			
Tutories programades:	1,00	0,04	CE1.47, CE2.2, CE6.16, CE9.6, CT3, CG3
Seminaris en grup:	2,75	0,11	
Tipus: Autònomes			
Estudi, anàlisi articles, treball:	45	1,8	CE2.2, CE5.12, CE6.16, CE9.6, CG3

Avaluació

L'estudiant disposa d'una única convocatòria per curs acadèmic per a superar l'assignatura. Els estudiants que tinguin previst inassistències o desordres de puntualitat, ho han de comunicar al inici del curs.

La progressió acadèmica i l'aprovació de l'assignatura es valora mitjançant:

Avaluació continuada

Es porta a terme una avaluació continuada i sumativa al llarg del trimestre mitjançant 4 proves:

- Una prova de síntesi tipus test. (50%)
- Un treball en grup (20%)
- Una fitxa didàctica (10%)
- Un treball individual (20%)

La qualificació de l'assignatura ve donada per la suma ponderada de les notes obtingudes en aquestes proves.

Es considera requisit indispensable per aprovar l'avaluació continuada haver obtingut una puntuació mínima de 5 sobre 10 en cadascuna de les proves.

Es considera requisit indispensable per aprovar l'avaluació continuada haver entregat tots els treballs realitzats en el període establert.

En les proves tipus test les respostes negatives resten segons la següent fórmula:

$x = \text{encerts} - (\text{errors} / n-1)$, sent n el nombre d'opcions de resposta.

Les activitats i/o treballs de la formació continua s'han de lliurar, en format paper o en format digital al campus, en les dates concertades el primer dia de la presentació de l'assignatura. Els treballs s'han de regir amb la normativa de presentació de treballs de l'EUI.

Activitat de recuperació

Es proposa una activitat de recuperació per a aquells estudiants que compleixin tots els següents requisits:

1. Hagin participat en un conjunt d'activitats el pes mínim de les quals equivalgui a 2/3 parts de la qualificació total de l'assignatura.
2. Hagin obtingut una nota final igual o superior a 3,5.

L'activitat consistirà en una prova de tipus test i de preguntes de desenvolupament d'un tema del contingut de l'assignatura. Aquesta activitat dona opció a la qualificació d'aprovat: 5.

Qualificació:

- 0 a 4,9: Suspens
- 5,0 a 6,9: Aprovat
- 7,0 a 8,9: Notable
- 9,0 a 10: Excel·lent (en el cas que l'alumne hagi obtingut una nota igual o superior a 9, podrà optar, a criteri del professor, a una matrícula d'honor).

No avaluable

Quan l'estudiant no hagi aportat prou evidències que permetin una qualificació global de l'assignatura, en l'acta es consigna la qualificació com a "no avaluable".

Són motiu de manca d'evidències suficients si l'estudiant no ha participat en cap activitat de l'avaluació continuada.

Revisió de la prova escrita

Una vegada publicada la nota final, l'estudiant pot sol·licitar la revisió de l'examen en el període determinat per la revisió. No s'accepten sol·licituds de revisió en dates fora del límit establert.

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova tipus test	50%	2,25	0,09	CE1.47, CE5.12, CE6.16, CE7.32, CE9.6, CG3
Fitxa didàctica de la pel·lícula	10%	0.5	0.02	
Treball individual	20%	1,00	0,01	CE7.32, CE9.6, CT3, CG3
Treball en grup	20%		0.04	CE1.47, CE2.2, CE5.12, CE6.16, CE7.32, CE9.6, CT3, CG3

BIBLIOGRAFIA**ENFERMERÍA PSIQUIÁTRICA Y DE SALUD MENTAL. CONCEPTOS BÁSICOS. 2 VOLS.**

Autor Jonhson, B

Edició EDICIÓN: Madrid: Mac Graw Hill Interamericana 1999

ISBN ISBN: 978-84-8086-481-7

NANDA-I. DIAGNÓSTICOS ENFERMEROS: DEFINICIONES Y CLASIFICACIÓN 2012-2014

Autor Nanda Internacional.

Edició Elsevier Espanya S.L. 2012

ISBN ISBN: 978-84-9022-026-9

ENFERMERÍA PSIQUIÁTRICA Y DE SALUD MENTAL. CONCEPTOS BÁSICOS.

Autor SHIVES, L. R.(2007).

Edició Madrid: Mac Graw Hill Interamericana .2007

ISBN ISBN: 978-84-481-4661-0

INTRODUCCIÓN A LA PSICOPATOLOGÍA Y LA PSIQUIATRÍA.

Autor VALLEJO J.

Edició 6ª edició. Barcelona: MASSON. 2006

GUÍA PRÁCTICA DE INFORMES DE ENFERMERÍA EN SALUD MENTAL

Autor TEJEDOR, Mª JESÚS; ETXABE Mª. PILAR

Edició Barcelona: editorial Glosa. 2007

ISBN 978-84-7429-361-6

Enllaços web:

<http://www.feafes.com/FEAFES/HOME>

<http://www.psiquiatria.com>